

TÜRKİYE İŞ KURUMU

*İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
HAKKARI İLİ
2020 YILI SONUÇ RAPORU*

2020 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

HAKKARİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

HAKKARİ İLİ 2020 YILI SONUÇ RAPORU

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iii
KISALTMALAR	iv
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER	5
1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	5
1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ.....	5
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	7
1.3.1. Açık İş İlanları.....	7
1.3.2. İşe Yerleştirmeler.....	8
1.3.3. Kayıtlı İşsiz	10
1.3.4. Aktif İşgücü Programları	11
1.3.5. Pasif İşgücü Programları	13
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP VERİLERİ	18
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	18
2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM	20
2.2. AÇIK İŞLER	31
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	38
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	42
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	45
EKLER	48
4.1. 2020 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU	48

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri	5
Tablo 2: 2020 Yılı Aralık Ayı SGK İşyeri İstatistikleri	6
Tablo 3: 2020 Yılı Aralık ayı SGK Sigortalı İstatistikleri	6
Tablo 4: 2020 yılında Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler	8
Tablo 5: 2020 yılında işe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler	9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşbaşı Eğitim Programı Yararlanıcı Sayıları	11
Tablo 7: 2020 Yılı İşbaşı Eğitim Programları (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)	12
Tablo 8: Yıllar İtibariyle Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları.....	13
Tablo 9: 2020 Yılı Mesleki Eğitim Kursları	13
Tablo 10: 2020 Yılında Aylar İtibariyle KÇÖ ve NÜD Ödeme Yapılan Kişi Sayıları	16
Tablo 11: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı	20
Tablo 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları	29
Tablo 13: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı	31
Tablo 15: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	34
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları.....	35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları	35
Tablo 18: Mesleklere Göre Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Sırası	36
Tablo 19: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler	37
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları.....	38
Tablo 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek.....	40
Tablo 22: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri.....	42
Tablo 23: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi	43
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi	43
Tablo 25: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler	44

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar itibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları	7
Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları.....	9
Şekil 3: Yıllar itibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları	10
Şekil 4: Yıllar itibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları	17
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı.....	21
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%).....	22
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı	23
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)	23
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı.....	24
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı	25
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%).....	26
Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)	27
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı.....	28
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri	29
Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihini.....	32
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi.....	33
Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	33
Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı.....	39
Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	41

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2020 yılı Korona virüs salgını nedeniyle tüm Dünya için sıra dışı bir yıl olarak tarihteki yerini aldı. Tarihte çok nadir gözlenen ve ikiz şok olarak adlandırılan hem arz hem de talep şokunun aynı anda gerçekleşmesi, dünya genelinde ekonomiler ve istihdam piyasalarında çok büyük hasarlara neden oldu. İşgücü talebi; belirsizlikler ve üretimde yaşanan düşüş nedeniyle bu dönemde azalırken eş zamanlı olarak işgücü arzında da çeşitli nedenlerle azalma gözlemlendi.

Ülkemizde işgücü piyasasının arz tarafına ait veriler İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise İŞKUR'un idari kayıtları ile işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, Hakkari İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 151 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde toplam 17 sektör araştırma kapsamında yer almaktadır. Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 3.709 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 3.228 çalışan erkeklerden, 481 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Hakkari ilinde açık iş oranı yüzde 4,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,2 olup, Hakkari ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 28,6 ile Ulaştırma ve depolama sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 63 kişilik açık iş mevcuttur. Hakkari ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin içinde herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen açık işlerin payı yüzde 16,5 düzeyindedir.

Hakkari ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Hakkari ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (İnşaat) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise İş Makineleri Operatörü mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada "Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması" yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 13,6'sı bir yıl sonrası için istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hakkari ilinde istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 27,2 seviyesindedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,4 iken bu oran Hakkari ilinde yüzde 1,3 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması Hakkari İli 2020 Yılı Sonuç Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

2020 yılı tüm Dünya'da Korona virüs salgınının yaşandığı ve ekonomilerin çok büyük bir sınavdan geçtiği bir yıl olmuştur. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 25 Ocak 2021 tarihinde yayınladığı "ILO Gözlem: COVID-19 ve Çalışma Yaşamı, 7. Baskı" raporunda; işgücü piyasalarının 2020 yılında büyük kayba uğradığı vurgulanmıştır. Rapora göre 2020 yılında küresel çalışma süresinin yüzde 8,8'i kaybedildi. Bu kayıp, 2009 küresel mali krizinde yaşanan kaybın yaklaşık dört katıdır. Kayıp çalışma sürelerinin, istihdamı devam edenlerin çalışma sürelerinin azaltılması ya da 114 milyon kişi düzeyine ulaşan ve tarihte daha önce görülmemiş istihdam kaybı nedeniyle yaşandığı raporda vurgulanmıştır. Ayrıca, istihdam kayıplarının yüzde 71'i (81 milyon kişi), işsizlikten ziyade işgücü dışında kalmaktan kaynaklandı; yani, insanlar belki de küresel salgın kapsamında kısıtlamalar nedeniyle çalışmadıkları için işgücü piyasasından ayrıldılar, ya da iş aramayı tümenden bıraktılar. Yalnızca işsizlik oranlarına bakmanın, COVID-19'un işgücü piyasası üzerindeki etkilerini gerçekte olduğundan çok daha küçük gösterdiği ILO'nun raporunda vurgulanmaktadır. Ülkemiz özelinde baktığımızda da benzer bir süreç gözlenmiş ve 2020 yılında işgücüne katılım ve istihdam azalmıştır. Özellikle Nisan ve Mayıs dönemlerinde istihdamda olanların ortalama çalışma sürelerinde ciddi azalmalar gözlenmiştir. Küresel çapta yaşanan tüm sıkıntılara rağmen ülkemiz 2020 yılını pozitif büyüme oranı ile yüzde 1,8 oranında büyüyerek kapatmıştır.

İşgücü Piyasası Araştırması Hakkari İli 2020 Yılı Sonuç Raporu; Hakkari işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek beklentilerini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Hakkari İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünülen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis

etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun amaçlarını oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2020 yılı için Hakkari ilinde 9 Ekim-6 Kasım 2020 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Hakkari ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER

1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

TÜİK tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Anketi istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise, iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının özellikleri hakkında bilgi veren (arz yönüyle) temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında 1. ve 2. düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayınlanmaktadır.

Tablo 1: 2019 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri

TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	1.371	681	690
İşgücü (Bin Kişi)	700	187	513
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	518	137	382
İşsiz (Bin Kişi)	181	50	131
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	671	494	177
İşgücüne katılma oranı (%)	51	27,4	74,4
İstihdam oranı (%)	37,8	20,1	55,4
İşsizlik oranı (%)	25,9	26,9	25,5

Hakkari ilini de içine alan 2. Düzey Türkiye İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1'de yer alan verilere göre Bölgemizde nüfus 1.371.000 kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 51,0 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2019 yılında bölgemizde yüzde 25,9 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayınlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4a sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2020 Yılı Aralık Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	423	423
2-3 Kişi	424	1.004
4-6 Kişi	250	1.169
7-9 Kişi	101	796
10-19 Kişi	138	1.886
20-29 Kişi	56	1.348
30-49 Kişi	47	1.772
50-99 Kişi	27	1.802
100-249 Kişi	16	2.499
250-499 Kişi	7	2.340
500-749 Kişi	1	514
750-999 Kişi	2	1.690
1000+ Kişi	4	6.928
Toplam	1.496	24.171

Ülkemizde 4a zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre incelendiğinde 1-9 çalışanı olan işyerlerinin oldukça yoğun olduğu gözlenmiştir. Benzer durum 81 ilimizde gözlenmektedir.

Hakkari ilinde Aralık dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4a sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 24.171 seviyesindedir. 1-9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı ise yüzde 80,1 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 30 iken bu işyerlerinde toplam 13.971 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2020 Yılı Aralık ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	1.496
Kamu	196
Özel	1.300
Sigortalı Sayısı	24.171
Kamu	15.309
Özel	8.862
Erkek	19.537
Kadın	4.634
Ortalama Aylık Kazanç	₺ 4.108,9
Kamu	₺ 4.331,5
Özel	₺ 3.604,6
Erkek	₺ 3.961,2
Kadın	₺ 4.776,8

Hakkari ilinde 2020 Aralık ayı itibariyle bildirim yapılmış 4a zorunlu sigortalı sayısı toplam 24.171 kişi iken kadın sigortalı sayısı ise 4.634 düzeyindedir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4a zorunlu sigortalı oranı yüzde 63,3 iken özel sektörün payı yüzde 36,7 seviyesindedir. 4a zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 4.109 TL'dir. 2020 Aralık ayı itibariyle Erkek sigortalıların ortalama kazancı ilimizde kadınların kazancından düşüktür.

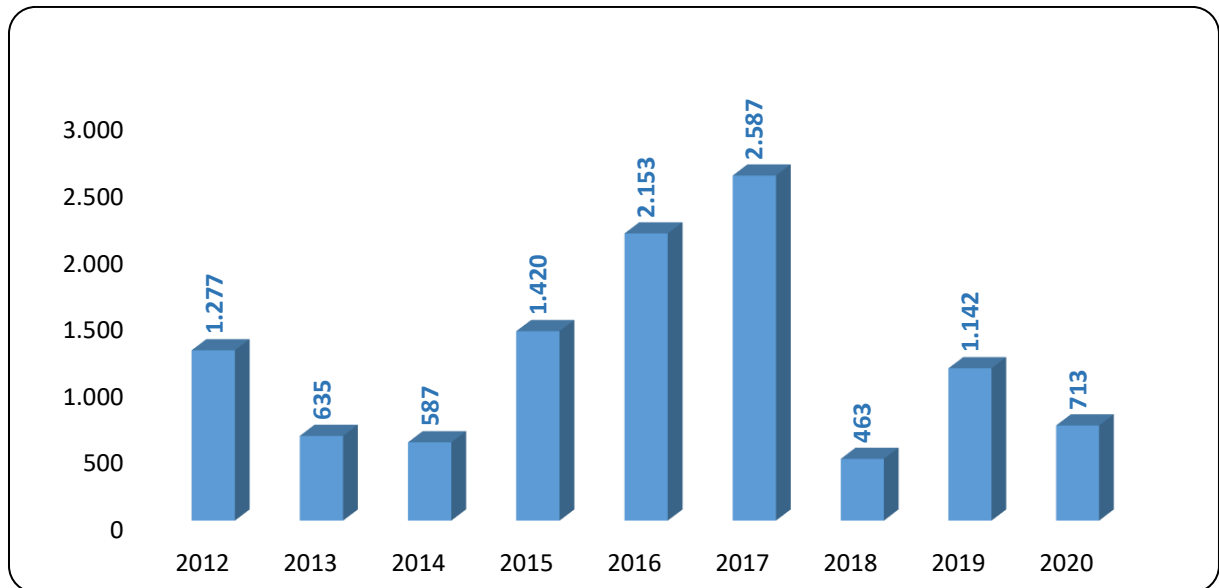
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir. Ayrıca 2020 yılında oldukça önem kazanan kısa çalışma ödeneği verilerine ve Korona salgınının etkilerini hafifletmek için devreye alınan nakdi ücret desteği verilerine de bu bölümde yer verilmiştir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları

Tablo 4: 2020 yılında Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler

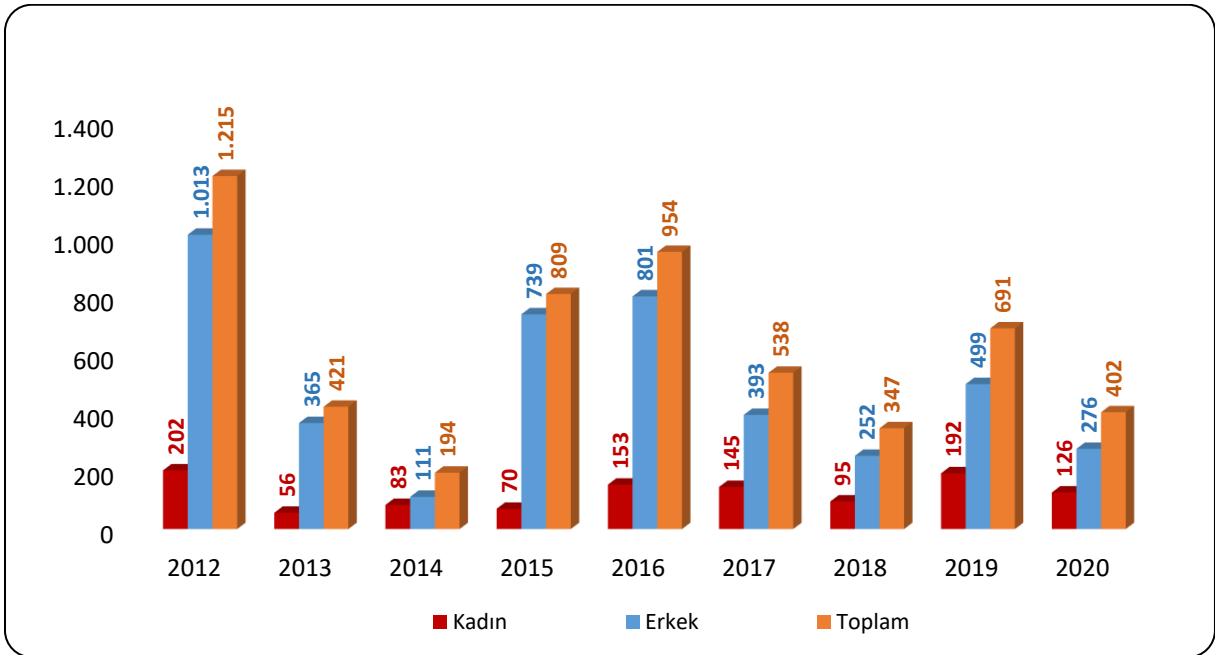
Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	118
Servis Şoförü (Okul)	52
Aşçı Yardımcısı	44
Refakatçi (Kişisel Yardımcı)	41
Şoför (Yolcu Taşıma)	38
Madenci (Genel)	37
Garson (Servis Elemanı)	26
Diğer Öğretmenler	26
Erkek Dış Giysileri Dikimi Elemanı	25
Çocuk Giyim Modelisti	25

Hakkari ilinde 2020 yılında 713 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada Beden İşçisi (Genel) açık iş ile 118 mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 16,5 seviyesindedir. Bu mesleği Servis Şoförü (Okul) ve Aşçı Yardımcısı meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde arttırmıştır. 2020 yılında ise salgının işgücü piyasası üzerindeki olumsuz etkileri genel olarak Kurum istatistiklerinde de gözlenmiştir. Şekil 2'de yıllar itibariyle Kurumun işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülebilmektedir.

Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. İlimizde 2020 yılında 402 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 31,3 seviyesindedir.

Tablo 5: 2020 yılında işe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	61
Büro Memuru (Genel)	47
Madenci (Genel)	37
Satış Danışmanı / Uzmanı	32
Garson (Servis Elemanı)	26
Diğer Öğretmenler	22
Aşçı Yardımcısı	20
Sekreter	19
Büro İşçisi	11
Ön Muhasebeci	6

Hakkari ilinde 61 kişilik işe yerleştirmeyeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 15,2 paya sahiptir. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Madenci (Genel) meslekleri takip etmektedir. 2020 yılında ilimizde erkeklerin en çok Beden İşçisi (Genel) ve Madenci (Genel) mesleklerinde işe yerleştirildiği, kadınların ise en

çok Büro Memuru (Genel) ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işe yerleştirildiği görülmüştür.

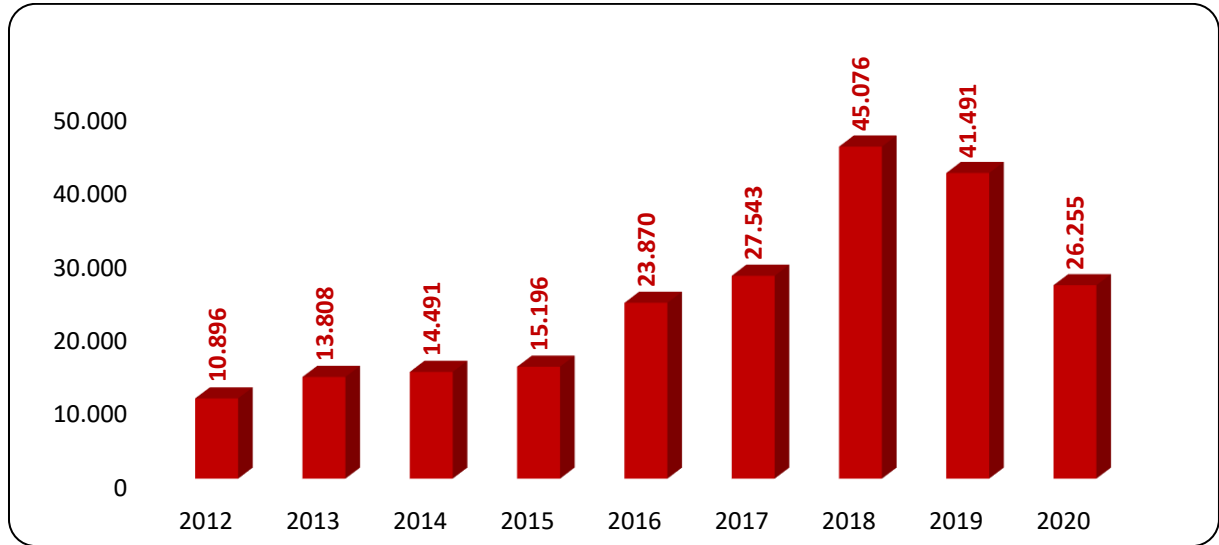
1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermeye yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapılmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

2020 yılı sonunda Hakkari ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 26.255 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 50,7; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 36,5 seviyesindedir.

Hakkari ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında Temizlik Görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Hakkari ilinde Kuruma kayıtlı 14.577 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 55,5 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, istihdamın korunmasını ve artırılmasını sağlamak amacıyla aktif işgücü piyasası programları düzenlemektedir. Kurum bu programlar ile işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta; işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktır.

İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşbaşı Eğitim Programı Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2012	21	10	11
2013	211	103	108
2014	265	130	135
2015	489	237	252
2016	244	107	137
2017	379	179	200
2018	320	147	173
2019	459	231	228
2020	337	147	190

2020 yılında kovid salgınına rağmen ilimizde 139 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş olup toplam 337 kişi programlara katılmıştır. Toplam katılımcıların içinde kadınların payı yüzde 43,6 iken erkeklerin payı ise yüzde 56,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: 2020 Yılı İşbaşı Eğitim Programları (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)

Meslek	İEP Yararlanıcı Sayısı
Büro Memuru (Genel)	92
Sekreter	51
Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar)	46
Aşçı Yardımcısı	31
Garson (Servis Elemanı)	16
Ön Muhasebeci	15
Büro İşçisi	12
Veri Giriş Elemanı	10
Satış Temsilcisi / Plasiyer	8
Ekmek Ustası	5

2020 yılında açılan ve Hakkari ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Büro Memuru (Genel), Sekreter ve Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar) mesleklerinde düzenlenmiştir.

1.3.4.2. Mesleki Eğitim Kursları

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların da yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. Türkiye genelinde 2020 yılında kursiyerlerin yüzde 68,8'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 8: Yıllar İtibariyle Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2012	350	219	131
2013	459	171	288
2014	291	195	96
2015	654	309	345
2016	172	129	43
2017	292	230	62
2018	224	165	59
2019	159	139	20
2020	50	33	17

Hakkari ilinde 2020 yılında ise düzenlenen 2 mesleki eğitim kursuna 50 kursiyer katılmıştır. Geçtiğimiz yıl ilimizde açılmış olan mesleki eğitim kurslarına 33 kadın kursiyer katılmışken, erkek kursiyerlerin sayısı ise 17 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 9: 2020 Yılı Mesleki Eğitim Kursları

Meslek	MEK Kursiyer Sayısı
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	25
Erkek Dış Giysileri Dikimi Elemanı	25

2020 yılında açılan ve en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Kadın Giyim Modelist Yardımcısı ve Erkek Dış Giysileri Dikimi Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir.

1.3.5. Pasif İşgücü Programları

2020 yılı Korona virüs salgınının işgücü piyasasına olumsuz etkilerini en aza indirebilmek için İşsizlik Ödeneğinin yanı sıra Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği gibi Pasif İşgücü Piyasası Programlarının oldukça etkin kullanıldığı bir yıl olmuştur.

Geçtiğimiz yıl pasif programlara ilişkin yapılan bazı düzenlemeler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- 2020 yılı Mart ayında ülkemizde ilk virüs vakaların gözlenmesini takiben Korona Virüs kaynaklı Kısa Çalışma Ödeneği başvuruları alınmaya başlanmıştır.
- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası kanununun geçici 23. Maddesi ile Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanmak için gerekli olan şartlar esnetilmiştir.
- 16 Nisan 2020 tarihinde, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen geçici 25 inci madde ile yeni korona virüs (Covid-19) gerekçeli kısa çalışma başvuruları için kısa

çalışma ödeneğinin işverenlerin beyanları doğrultusunda ödenmesi, uygunluk tespitinin Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına bağlı iş müfettişlerince daha sonra yapılması kararlaştırılmıştır.

- 7244 sayılı Kanununun ile; 4857 sayılı Kanuna geçici 10'uncu madde ile fesih kısıtı getirilmiş, 4447 sayılı Kanuna geçici 24'üncü madde ile ücretsiz izin imkanı ve günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği uygulamaya konulmuştur (2021 yılı için bu tutar 47,70 TL'ye yükseltilmiştir).
- Kanunun verdiği yetki ile Cumhurbaşkanımız tarafından ödenekten yararlanma süresi salgının olumsuz etkilerinin devam ettiği sürece uzatılmıştır.
- 2020 yılında Haziran ayı itibariyle normalleşme sürecinin başlamasını takiben; 28 Temmuz 2020 tarihli 7252 sayılı Kanun ile 4447 sayılı Kanuna geçici 26'ncı madde eklenmiştir. Düzenleme ile 1 Temmuz 2020 tarihinden önce Kısa Çalışma Ödeneğine veya Nakdi Ücret Desteğine başvuran özel sektör işyerlerinde çalışanların normal çalışma düzenine geçmesi halinde, normalleşme desteği uygulamaya konulmuştur.
- 2020 Kasım ayından itibaren tekrar etkisini arttıran salgın nedeniyle Aralık ayı itibariyle E-devlet üzerinden yeni Kısa Çalışma talepleri alınmıştır.

Korona virüsün olumsuz etkileri tüm sektörlerde gözlenmiş olup, ülke genelinde özellikle konaklama ve yiyecek hizmetleri, kültür sanat eğlence ve spor faaliyetleri, diğer hizmet faaliyetleri ve eğitim gibi sektörler en fazla etkilenen sektörlerin başında gelmektedir.

1.3.5.1. Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği

Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle, geçici olarak işyerinin bir bölümünde veya tamamında; haftalık çalışma sürelerinin önemli ölçüde azaltılması (En az 1/3 oranında) veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere kısa çalışma yapılabilir. İşini kaybetme riski yaşayanların istihdamda kalmasını hedefleyen Kısa Çalışma Ödeneği, hizmet akdi devam etmekle birlikte çalışma süresi azalan işçilere gelir desteği sağlayarak istihdamın korunması ve işsizliğin artmasının önüne geçilmesi konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca Firmaların işgücü maliyetleri azaltılmakta ve istihdamın devamının sağlanması ile gelecekteki muhtemel işe alım maliyetlerinin (tekrar işe alma, eğitim ve iş uyumu) de önüne geçilmektedir.

19 Mart 2020 tarihinde İŞKUR Yönetim Kurulunca "dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlardan ileri gelen zorlayıcı sebep" kapsamında kısa çalışma uygulamasının başlatılması kararı alınmıştır. Yıl içerisinde yapılan düzenlemeler ile korona virüs kaynaklı başvurularda değerlendirme ve hak ediş şartlarında iyileştirmeler yapılmış, yararlanma süresi uzatılmıştır.

Korona virüsün işgücü piyasası üzerindeki etkileriyle mücadele kapsamında yapılan yasal düzenleme ile 17.04.2020 tarihinde nakdi ücret desteği uygulaması başlatılmıştır.

Nakdi Ücret Desteği kapsamında olanlar;

- 17.04.2020 tarihinde iş sözleşmesi bulunmakla birlikte işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler;
- 15.3.2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi feshedilen ancak işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işsizlerdir.
- Ayrıca; 1.1.2019-17.4.2020 aralığında hizmet akdi sona erenler (4857 sayılı Kanununun 25/(II) numaralı bendinde belirtilen sebepler dışında) ile özel sektör işyerlerinde 2019/Ocak ila 2020/Nisan dönemlerinde en az çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilenlerden 1.12.2020 tarihinden itibaren işe başlatılıp ücretsiz izne ayrılanlar bakımından da Nakdi Ücret Desteğine ilişkin esaslar geçerlidir.

Nakdi Ücret Destek tutarı, 2020 yılında günlük 39,24 TL iken 2021 yılında 47,70 TL'ye yükseltilmiştir. Destek, fesih yasağı devam ettiği süre boyunca sağlanmaktadır. Aynı zamanda Nakdi ücret desteği kapsamındaki kişiler genel sağlık sigortalısı sayılmaktadırlar.

2020 yılında Hakkari ilinde toplam 510 kişi kısa çalışma ödeneğinden, 917 kişi ise Nakdi Ücret Desteğinden yararlanmıştır.

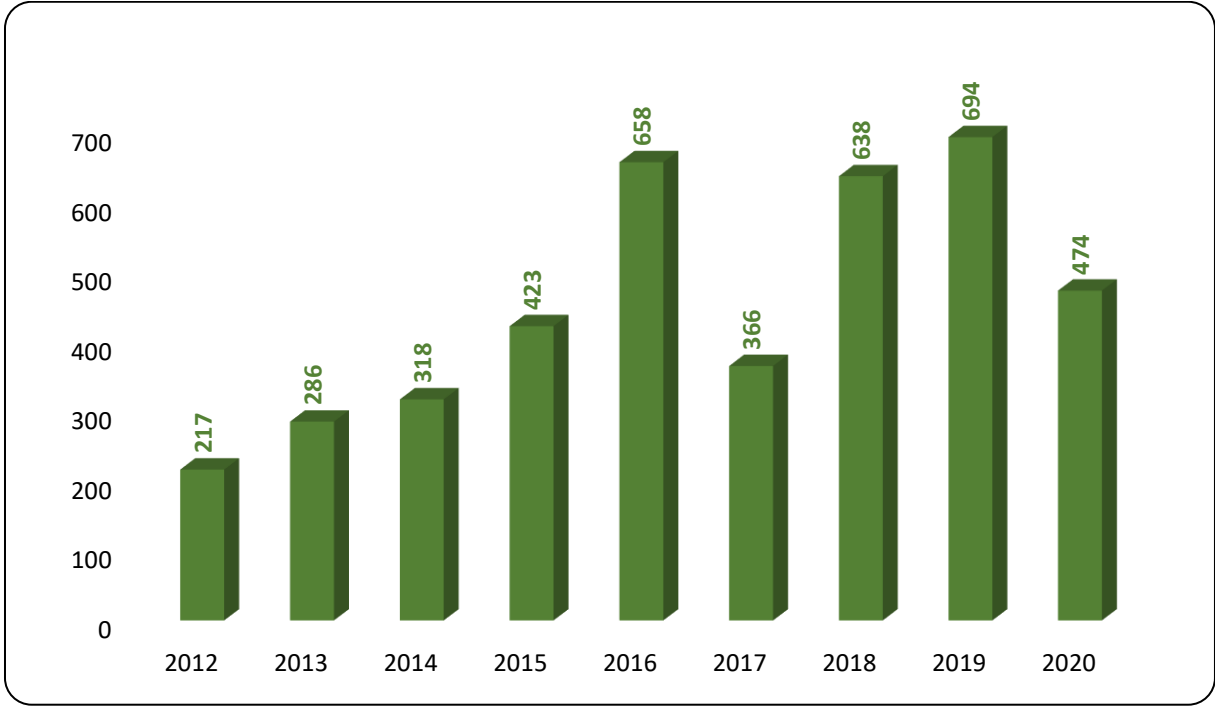
Tablo 10: 2020 Yılında Aylar İtibariyle KÇÖ ve NÜD Ödeme Yapılan Kişi Sayıları

Aylar	KÇÖ	NÜD
Ocak	0	-
Şubat	0	-
Mart	62	-
Nisan	1.248	474
Mayıs	1.205	617
Haziran	957	582
Temmuz	709	381
Ağustos	623	427
Eylül	491	474
Ekim	447	504
Kasım	380	583
Aralık	510	917

1.3.5.2. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

Hakkari ilinde 2020 yılında 474 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 31,7 oranında azalış göstermiştir. Korona virüs salgınının etkin olduğu dönemde uygulanmakta olan fesih kısıtı bu düşüşte etkili olmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP VERİLERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir.

- Belirli mesleklere veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek önemli bir kaynaktır.

9 Ekim - 6 Kasım 2020 tarihleri arasında Türkiye genelinde 68 bin 146 işletme ile 2020 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işletmeler ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve mevcut istihdam bölümünde Hakkari ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Hakkari ilinde 151 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 3.709 çalışan tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında Hakkari ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 11’de Hakkari ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 11: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı

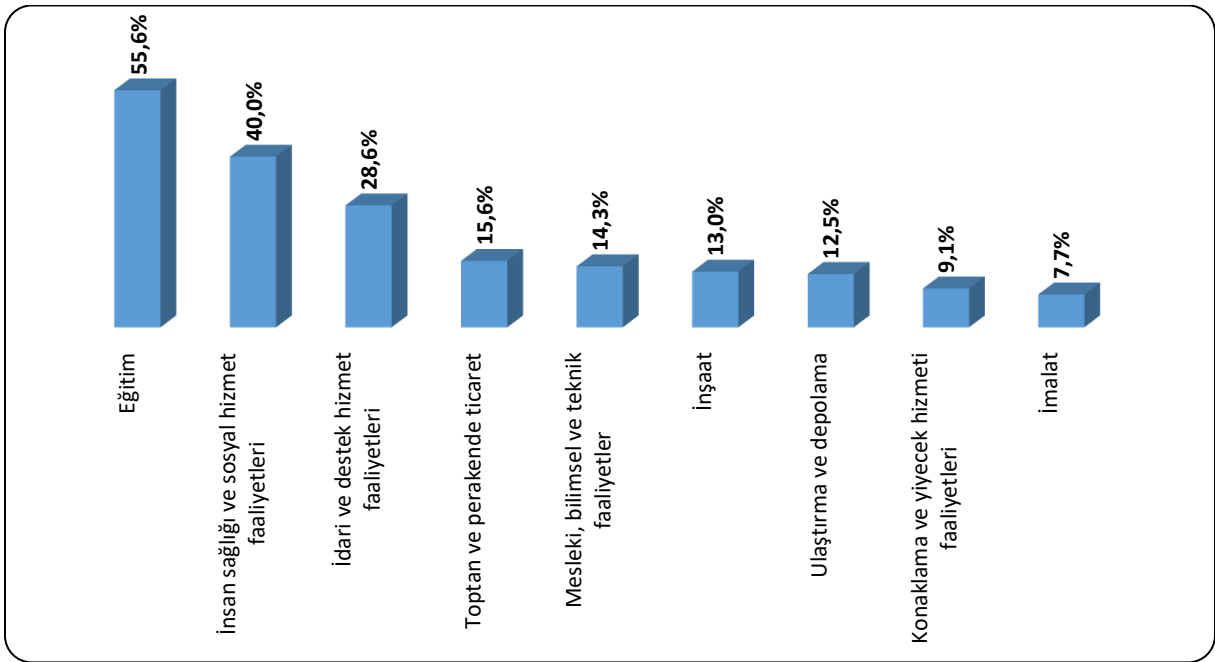
Sektörler	İşletme Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	45
İnşaat	23
Ulaştırma ve depolama	16
İmalat	13
Madencilik ve taş ocakçılığı	11
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11
Eğitim	9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Genel Toplam	151

Hakkari ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Hakkari ilindeki çalışma kapsamına giren işletmeler içerisinde Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işyerlerinin oranı yüzde 29,8 seviyesindedir. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde Toptan ve perakende ticaret sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 23 seviyesindedir. Hakkari ilinde ilk sırada yer alan Toptan ve

perakende ticaret sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektöründen sonra en fazla sayıda işletme İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İnşaat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 11,0 iken Hakkari ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 15,2 düzeyindedir. Hakkari ilinde çalışma kapsamındaki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin içinde Toptan ve perakende ticaret, İnşaat ile Ulaştırma ve depolama sektörlerinde faaliyet gösterenlerin oranı yüzde 55,6 seviyesindedir.

İlimizde Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerine ait herhangi bir işyeri araştırma kapsamında yer almamaktadır. Araştırmaya dahil olan en az sayıda işletme ise Diğer hizmet faaliyetleri ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Hakkari ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 10 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

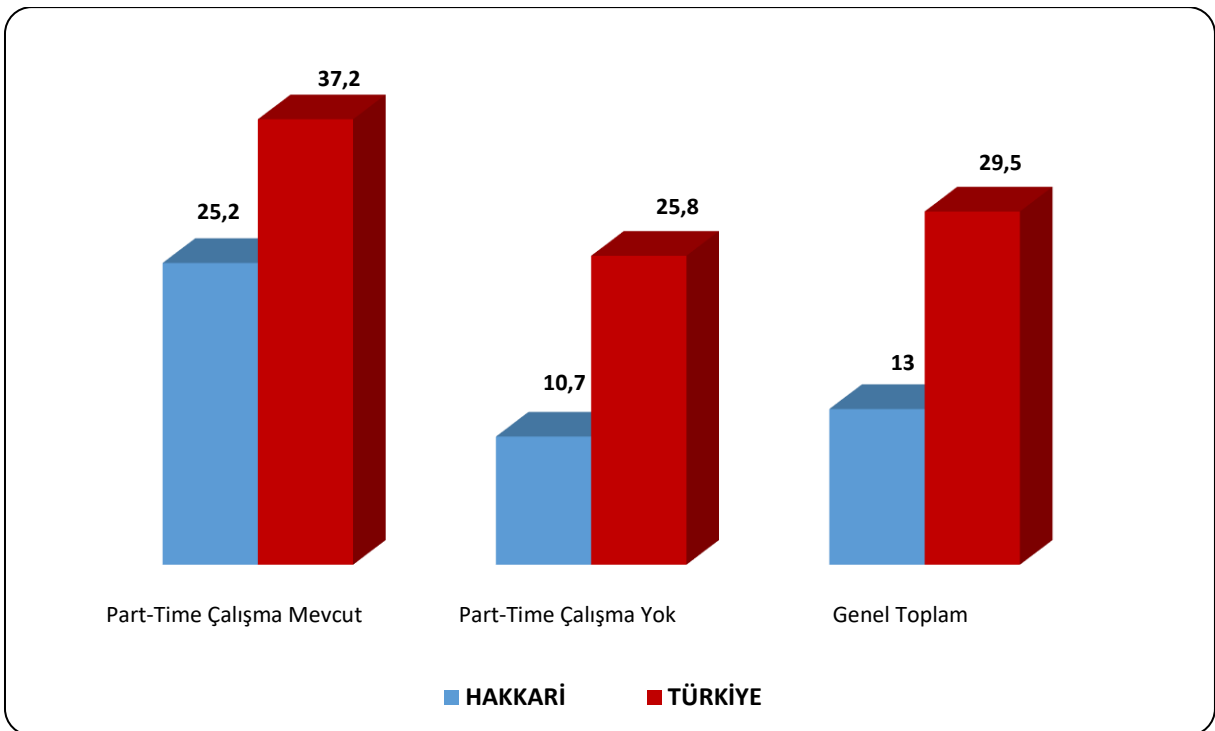
Hakkari ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 15,9 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektöründe yer alan işletmelerin içinde part-time çalışanı olan işletmelerin oranı yüzde 55,6 seviyesindedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin

içerisinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 40 oranındadır. Üçüncü sırada ise yüzde 28,6 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri yer almaktadır.

Türkiye genelinde Eğitim sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve bu sektördeki işletmelerin yüzde 44,5'inde part-time çalışan yer almaktadır.

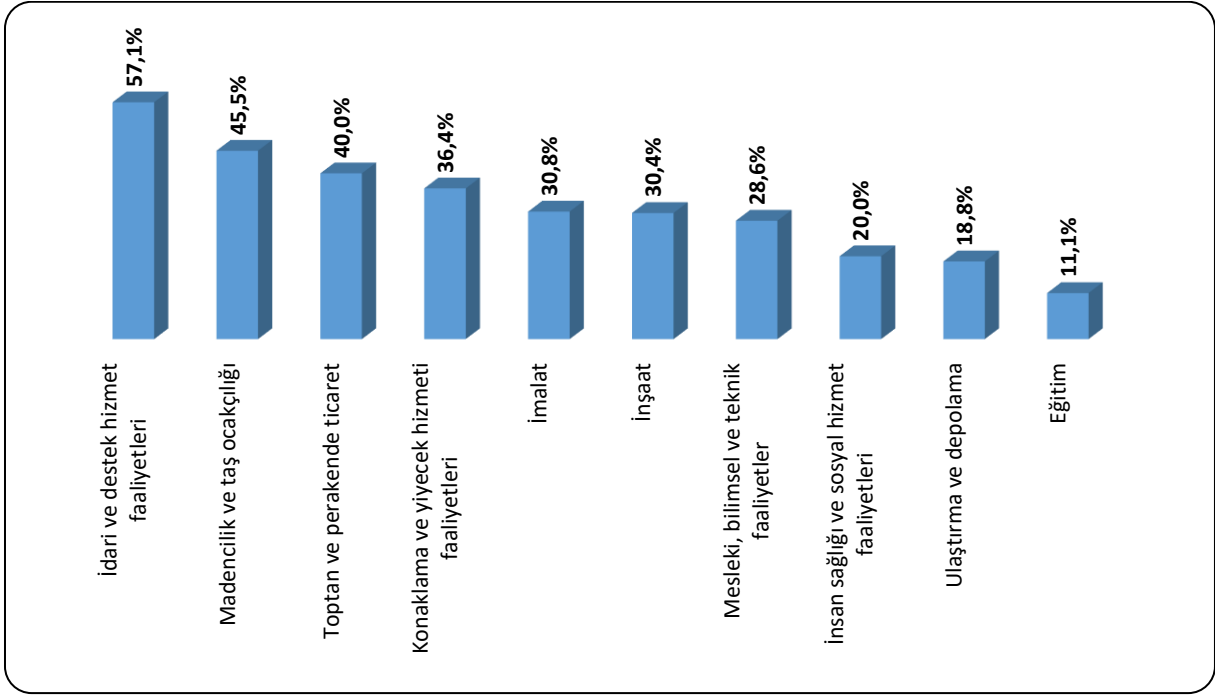
Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

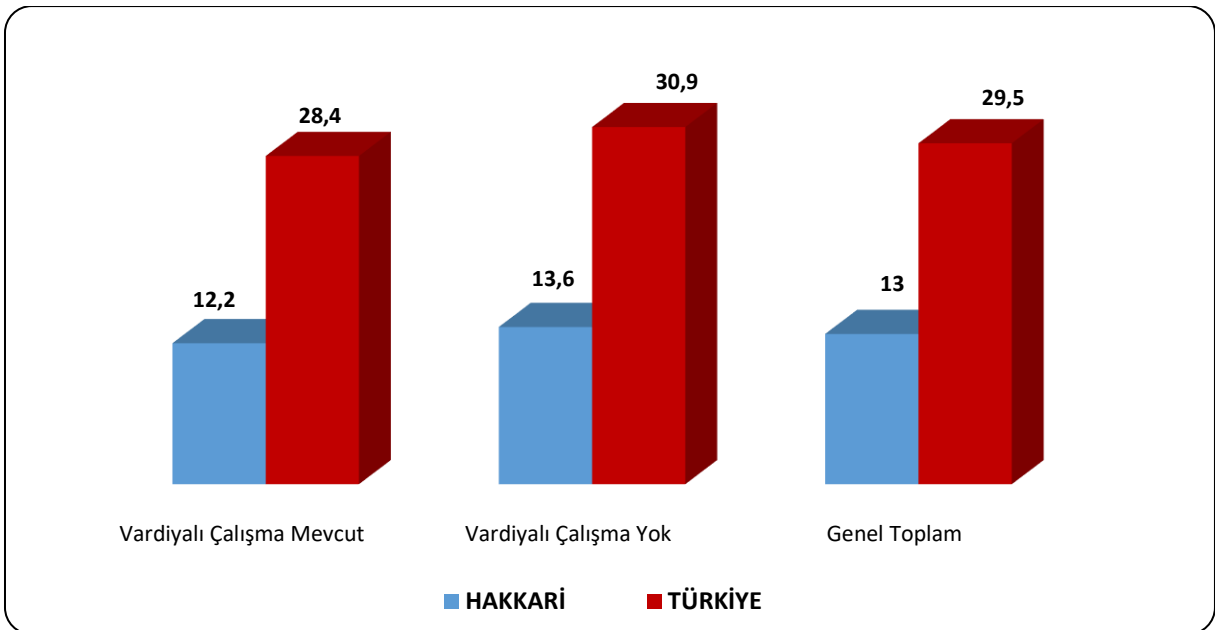
Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Hakkari ilinde bu oran yüzde 13 düzeyindedir. Hakkari ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 10,7 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,2 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,8 iken part-time çalışanı olan işletmelerde ise kadın çalışan oranı yüzde 37,2'dir. Hem ülke genelinde hem de ilimizde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı

Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işletmeler içinde vardiyalı çalışma yapılan işletmelerin payı yüzde 32,5 seviyesinde iken bu oran Türkiye genelinde yüzde 26,3 seviyesindedir. Hakkari ilinde vardiyalı çalışmanın nispeten daha etkin uygulandığı sektörler İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı, Toptan ve perakende ticaret sektörleridir. Eğitim sektörü ise yüzde 11,1 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

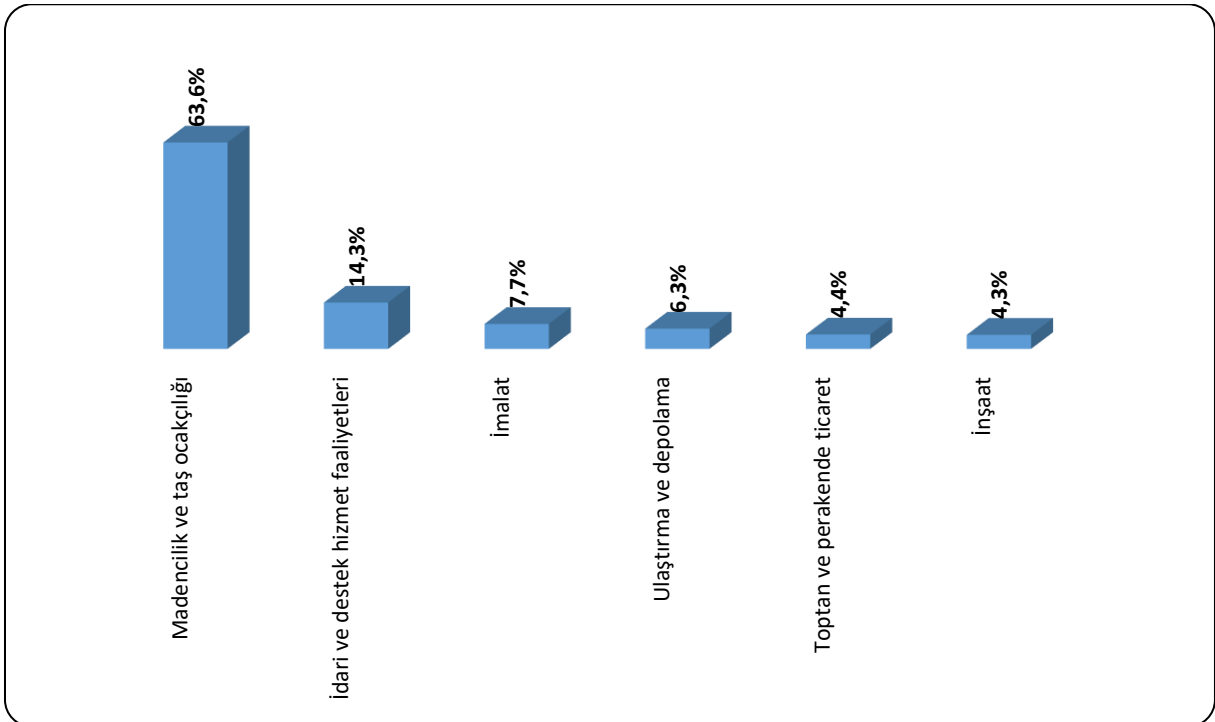

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklenen bir durumdur. Fakat bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8’de ilimiz için söz konusu eğilime benzer yönde bir durum gözlenmektedir. Hakkari ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 12,2 iken, erkek çalışanların oranı ise yüzde 87,8 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadınların oranı yüzde 13,6 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 29,5 seviyesindedir. Araştırma kapsamındaki işletmeler için ilimizde kadın çalışan oranı ise yüzde 13 olarak tespit edilmiştir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 2,5 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın çalışan oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı

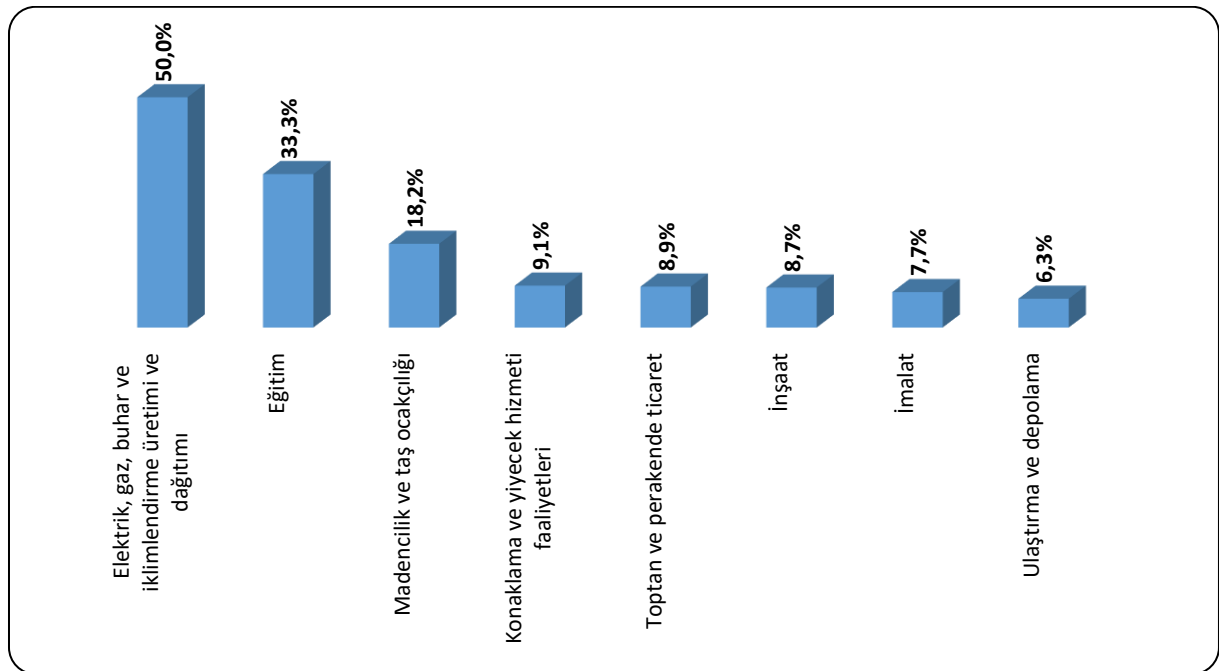

Hakkari ilindeki işletmelerin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 8,6 düzeyindedir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe ihracat yapan işletmelerin oranı yüzde 63,6 seviyesindedir. İhracat yapan işletme oranı bakımından ikinci sırada ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Bu sektörlerde ihracat yapan işletme oranı ilin ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 21,2'si ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 47,2 ile İmalat ve yüzde 33,8 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan işletme oranının yüksek olması ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Bu çalışma kapsamında işverenlere web sitesi ve E-Ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. Hakkari ilinde web sitesi olan işletmelerin oranı yüzde 31,1 ve E-Ticaret uygulamasına sahip işletmelerin oranı yüzde 6 seviyesindedir.

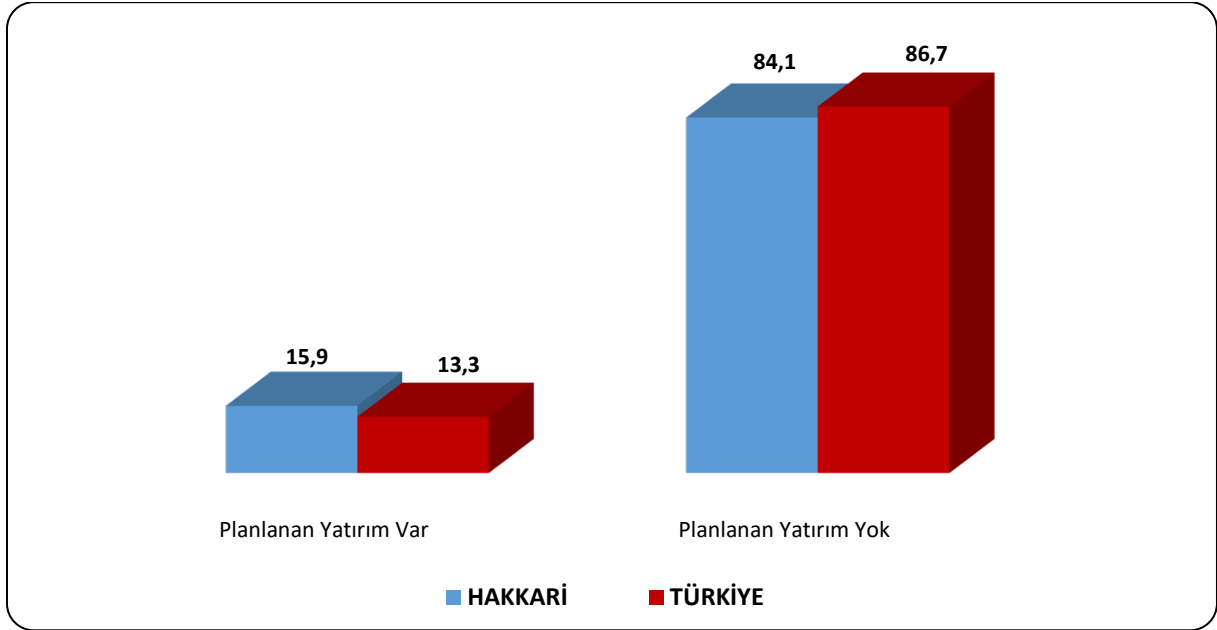
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı

Hakkari ilinde araştırma kapsamında yer alan sektörlerden 8 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 9,9 olarak gerçekleşmiştir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 50,0 seviyesindedir. Eğitim

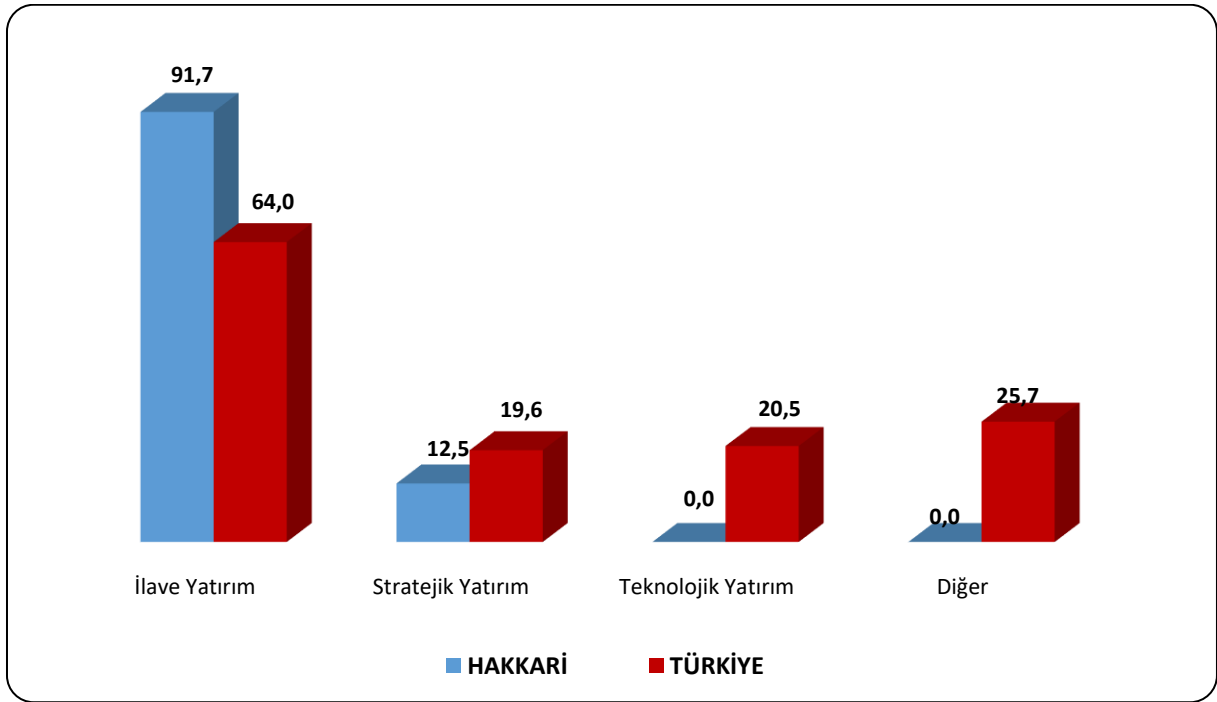
sektöründe Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 33,3 seviyesindedir. Bu sektörleri ise yüzde 18,2 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 12,9'u Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 37,6 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 24,1 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%)

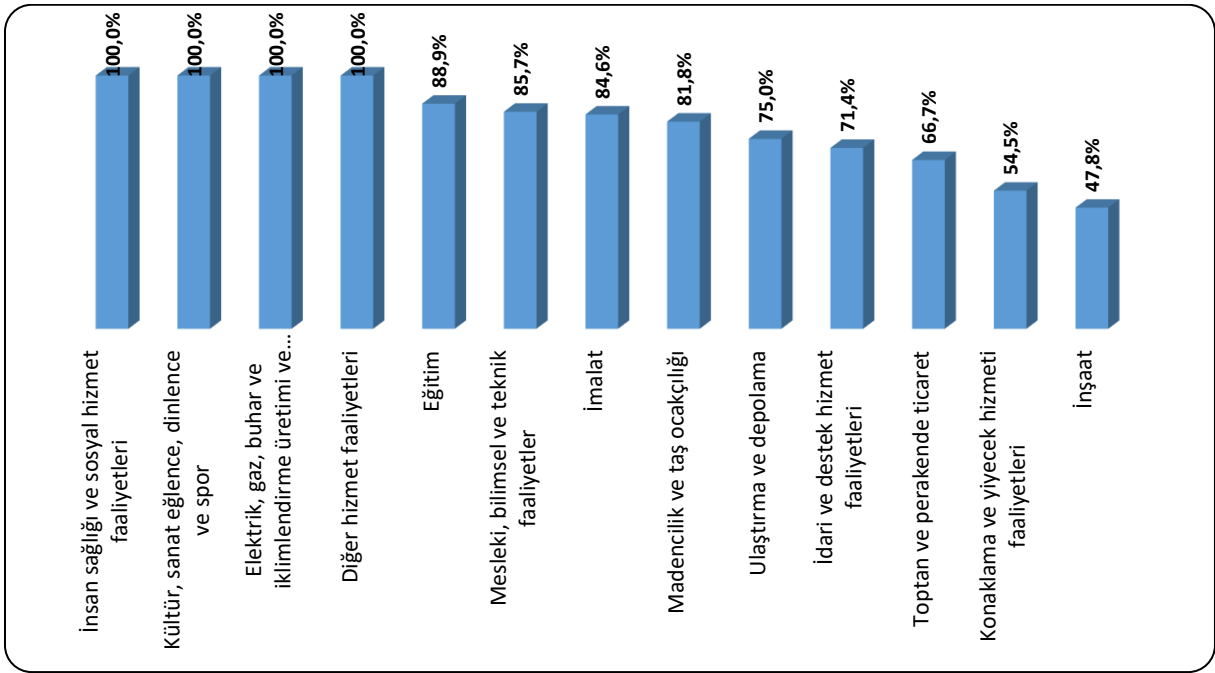
Türkiye genelinde 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 13,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Hakkari ilinde yüzde 15,9 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Hakkari ilinde 10+ çalışanı olan ve yatırım yapmayı planlayan işletmelerin içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 91,7 ve stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 12,5 seviyesindedir. İlimizde teknolojik yatırım planlayan işletme bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 64'ü ilave yatırım, yüzde 20,5'i teknolojik yatırım, yüzde 19,6'sı stratejik yatırım ve yüzde 25,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı

Şekil 13’de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 67,2’si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Geçtiğimiz yıl özellikle pasif programlarımızın oldukça etkin şekilde kullanılması, ülke genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. Hakkari ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 70,9 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

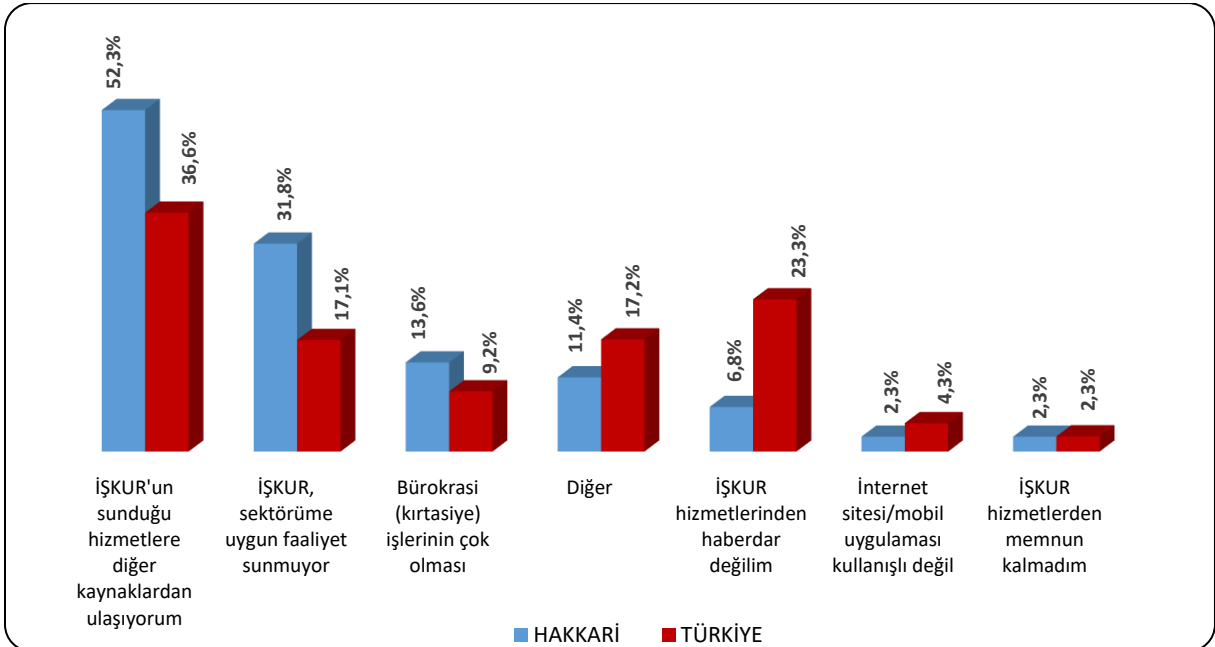
İlimizde araştırma kapsamındaki İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan Toptan ve perakende ticaret sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işletme oranı il geneli olan yüzde 70,9 seviyesinin altında ve yüzde 66,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşletme Oranı
Danışmanlık ve Yönlendirme	87,9%
Kısa Çalışma Ödeneği	58,9%
İşbaşı Eğitim Programları	45,8%
Nakdi Ücret Desteği	32,7%
Teşvikler	29,9%
Eleman Temini	22,4%
Mesleki Eğitim Kursu	0,9%
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü(MEGİP)	0,0%
Çalışanların Mesleki Eğitimi	0,0%
Genel Toplam	100,0%

Hakkari ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerden; Danışmanlık ve Yönlendirme kapsamında hizmetlerimizden faydalananların oranı yüzde 87,9; Kısa Çalışma Ödeneği kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 58,9 ve İşbaşı Eğitim Programları kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işletmelerin oranı ise 45,8 seviyesindedir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Hakkari ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 52,3 ile “İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum”, yüzde 31,8 ile “İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor “ ve yüzde 13,6 ile “Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok

olması” gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise ilk sırada yüzde 36,5 ile İŞKUR’un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Hakkari iline göre yüksek seviyede gerçekleşmiştir.

Hakkari ilinde 10+ istihdamlı ve araştırma kapsamına giren sektörlerdeki işletmeler için 3.228 erkek çalışan ve 481 kadın çalışan olmak üzere toplam 3.709 çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 13: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektörler	Erkek Çalışan	Kadın Çalışan	Toplam Çalışan
İnşaat	910	40	950
Toptan ve perakende ticaret	727	115	842
Madencilik ve taş ocakçılığı	293	28	321
İmalat	289	23	312
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	262	42	304
Ulaştırma ve depolama	176	49	225
Eğitim	152	65	217
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	168	25	193
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	120	32	152
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	66	39	105
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	53	18	71
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4	5	9
Diğer hizmet faaliyetleri	8	0	8
Genel Toplam	3.228	481	3.709

Sektörlere göre dağılımda ise; Hakkari ilinde çalışanların en fazla olduğu sektörler İnşaat, Toptan ve perakende ticaret ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleridir. Toplam çalışanların içinde bu üç sektörde çalışanların oranı yüzde 57,0 düzeyindedir.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde Toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışanların payı yüzde 23,9 seviyesindedir. Hakkari ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 55,6 düzeyindedir.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler; açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, işverenlerin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşveren Oranı
Ulaştırma ve depolama	90	28,6%	12,5%
İnşaat	31	3,2%	8,7%
Toptan ve perakende ticaret	16	1,9%	6,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9	5,6%	9,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5	6,6%	28,6%
İmalat	2	0,6%	7,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	18,2%	100,0%
Eğitim	2	0,9%	11,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	11,1%	100,0%
Genel Toplam	158	4,1%	9,3%

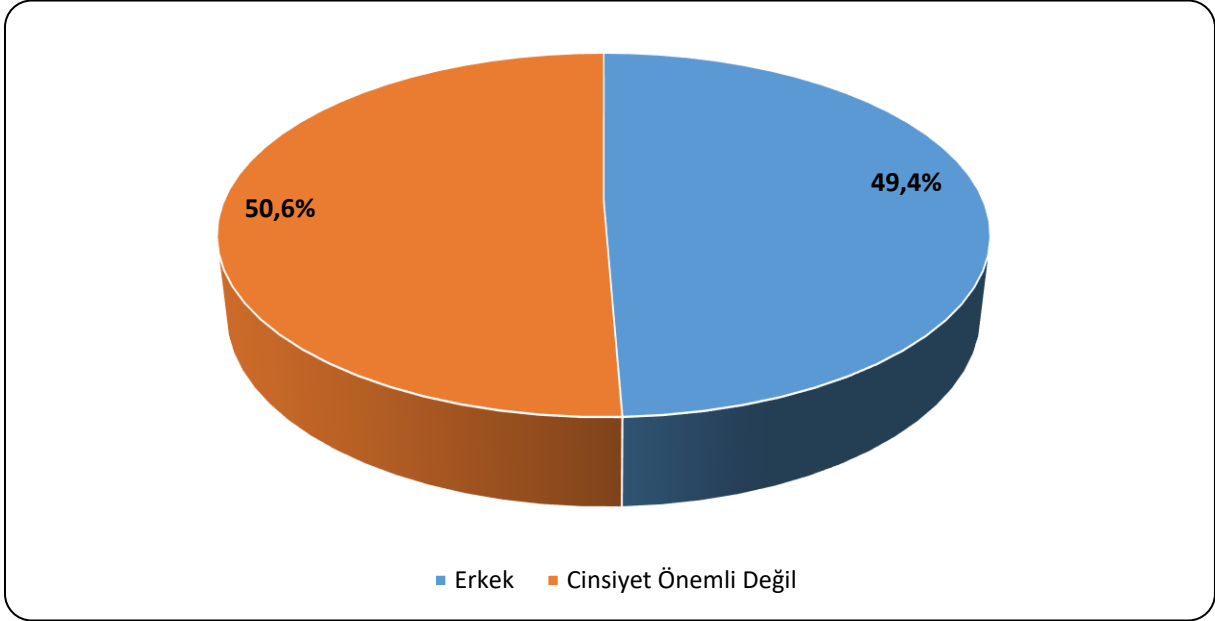
Hakkari ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 14 işletmede 158 açık iş tespit edilmiştir. Hakkari ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör Ulaştırma ve depolama sektörüdür. Hakkari ilinde araştırma döneminde toplam 158 kişilik açık işin 90 kişilik kısmı, Ulaştırma ve depolama sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin en fazla olduğu bir diğer sektör ise İnşaat sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Hakkari ilinde açık iş oranı yüzde 4,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Hakkari

ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Hakkari ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 28,6 ile Ulaştırma ve depolama sektörü olarak tespit edilmiştir.

Hakkari ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin içinde açık işi bulunan işletmelerin oranı yüzde 9,3 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 12,4 olarak gerçekleşmiştir.

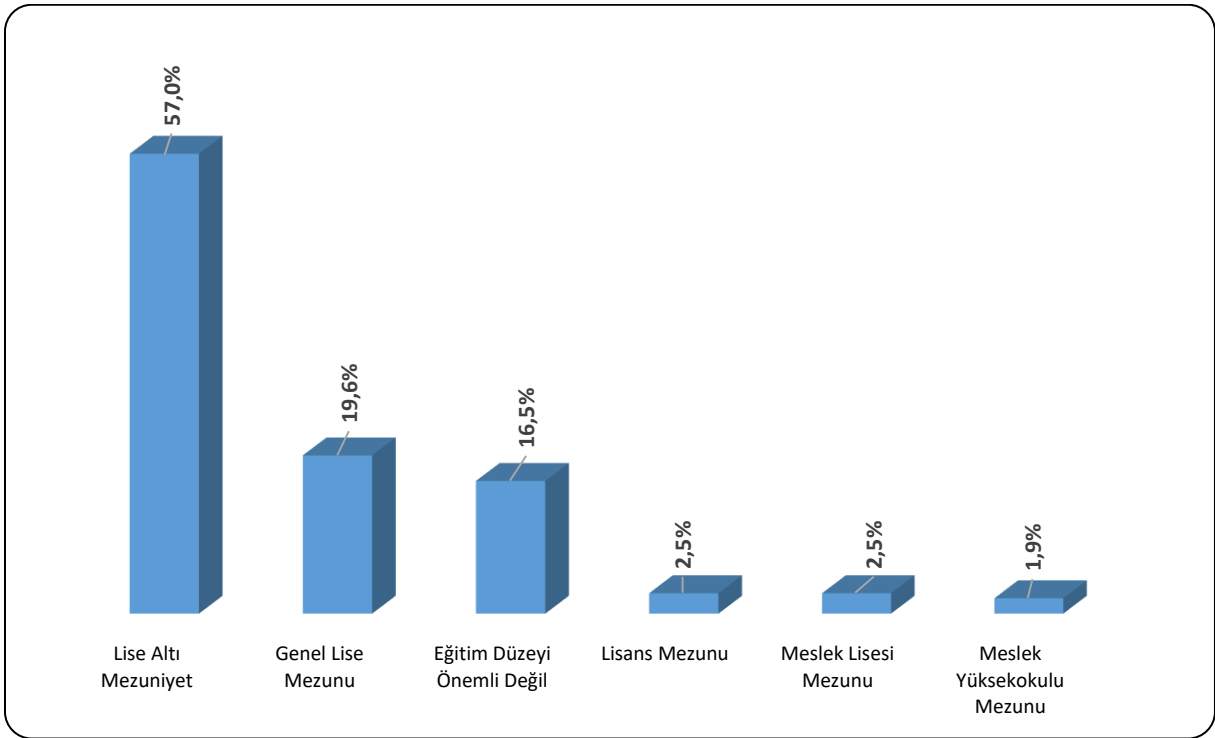
Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi

Şekil 15 üzerinde Hakkari ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 10+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Hakkari ilinde işverenlerin cinsiyetin önemli olmadığını belirttikleri açık işlerin oranı yüzde 50,6 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 55,1 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 9,4 iken; Hakkari ilinde işverenler mevcut açık işleri için kadın tercihinde bulunmamaktadır. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 35,5'inde işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Hakkari ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilenlerin oranı yüzde 49,4 seviyesindedir.

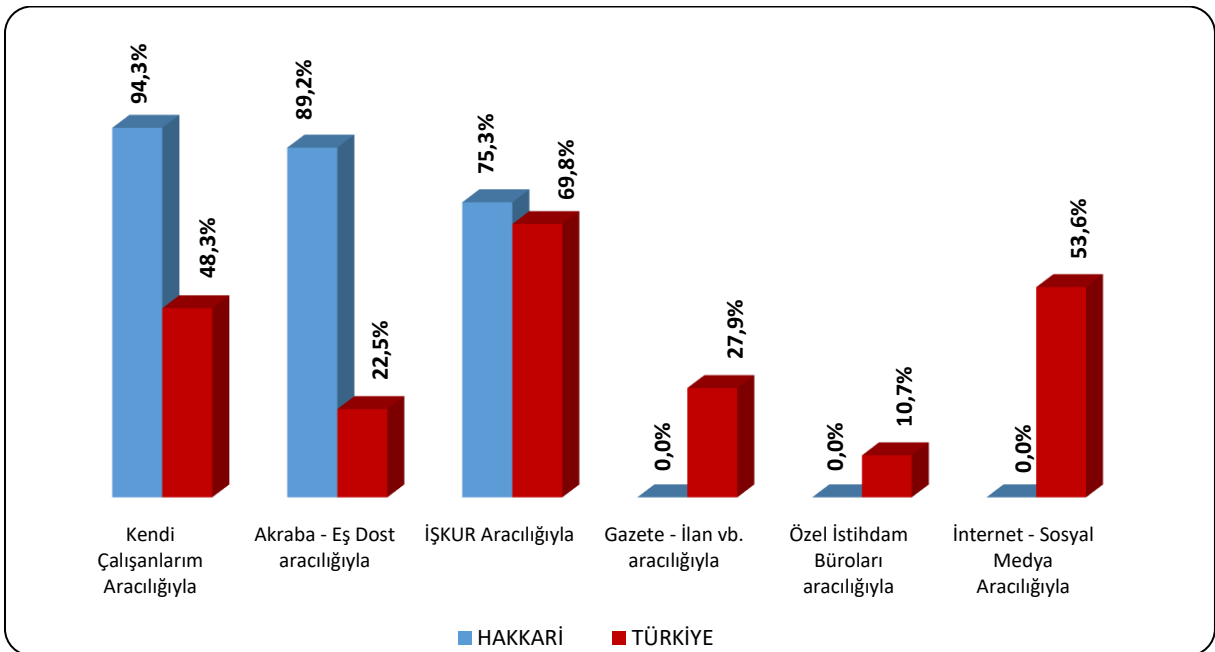
Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların oranı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Hakkari ilindeki açık işler incelendiğinde, asgari düzeyde Lise Altı Mezuniyet olarak talep edilen açık işlerin oranı yüzde 57 düzeyindedir. Genel Lise Mezunu talep edilen açık işlerin payı ise yüzde 19,6 seviyesindedir.

Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve doğru iş arayanla doğru işi en etkin biçimde için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 17 üzerinde Hakkari ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin içinde İŞKUR aracılığıyla arananların oranı yüzde 75,3 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 69,8 olarak gerçekleşmiştir. Hakkari ilinde birinci sırada yüzde 94,3 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla açık işler aranmıştır. ikinci sırada ise yüzde 89,2 ile Akraba - Eş Dost aracılığıyla mevcut açık işler aranmaktadır.

Tablo 15: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2
İş Tecrübesi	3
Bilgisayar Kullanımı	4
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	5
İletişim ve İfade Yeteneği	6
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	-
Analitik Düşünebilme	-
Takım Çalışması	-
Yabancı Dil	-

Hakkari ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile İş Tecrübesi becerileri takip etmektedir. İlimizde, Yabancı Dil, Takım Çalışması, Analitik Düşünebilme, Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslekler	Açık İş
Hizmet ve Satış Elemanları	63
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	62
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	16
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	12
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3
Profesyonel Meslek Mensupları	2

Hakkari ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 39,9 seviyesindedir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslekler	Akraba - Eş - Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	96,8%	0,0%	0,0%	96,8%	100,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	100,0%	0,0%	0,0%	82,5%	85,7%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%	0,0%	41,7%	100,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin arama kanalları değerlendirilecek olursa; Hakkari ilinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 18: Mesleklere Göre Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslekler	Analistik Düşünebilme	Bilgisayar Kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Tecrübesi	Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe
Şoför-Yük Taşıma										1
Büro Memuru (Genel)						2				1
Ön Muhasebeci		1				2				3
Aşçı						1				
Refakatçi (Kişisel Yardımcı)			1							
Kasiyer		1				3				2
Reyon Görevlisi						1				
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi										1
Servis Şoförü (Okul)										1
İş Makineleri Operatörü										1

Tablo 18 üzerinde Hakkari ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Şoför-Yük Taşıma mesleğinde aranan becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmaktadır. Şoför-Yük Taşıma, Büro Memuru (Genel), Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi, Servis Şoförü (Okul), İş Makineleri Operatörü mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada aranmaktadır. Büro Memuru (Genel)mesleği için ilk sırada Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi aranmaktadır.

Tablo 19: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İşi Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
-	Servis Şoförü (Okul)	Refakatçi (Kişisel Yardımcı)	Servis Şoförü (Okul)
-	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Kasiyer	Refakatçi (Kişisel Yardımcı)
-	İş Makineleri Operatörü	Ön Muhasebeci	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
-	Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)	Kasiyer
-	Teknik Servis Elemanı	Reyon Görevlisi	İş Makineleri Operatörü
-	-	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Ön Muhasebeci
-	-	Aşçı Yardımcısı	Büro Memuru (Genel)
-	-	Aşçı	Şoför-Yük Taşıma
-	-	Servis Komisi	Reyon Görevlisi
-	-	Garson (Servis Elemanı)	Aşçı

Hakkari ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Servis Şoförü (Okul), Refakatçi (Kişisel Yardımcı) ve Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek Servis Şoförü (Okul); cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek Refakatçi (Kişisel Yardımcı) mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Hakkari ili işgücü piyasasının talep kısmını ve yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışana temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölüm meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 21.946 işletmenin (10+ istihdamlı) çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Hakkari ilinde ise 10+ istihdamlı 26 işletme son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 11,7'si son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, Hakkari ilinde ise bu oran yüzde 17,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

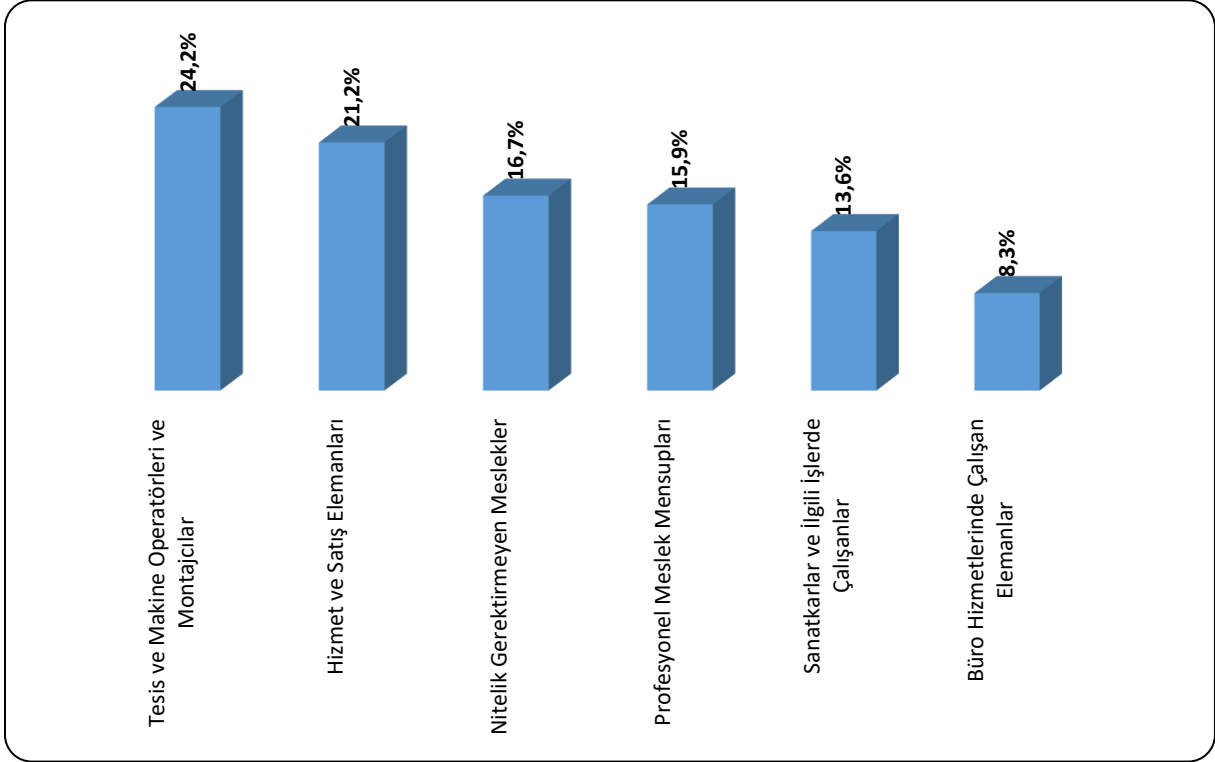
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İnşaat	45
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25
Toptan ve perakende ticaret	14
Eğitim	11
Madencilik ve taş ocakçılığı	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7
İmalat	5
Ulaştırma ve depolama	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	132

Hakkari ilinde 132 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İnşaat sektörü ön plana çıkmaktadır. Hakkari ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde İnşaat sektörünün payı yüzde 34,1 seviyesindedir. Bunun dışında, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile Toptan ve

perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ilk sıralarda yer alan diğer sektörlerdir.

Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

Hakkari ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 32 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 24,2 seviyesindedir.

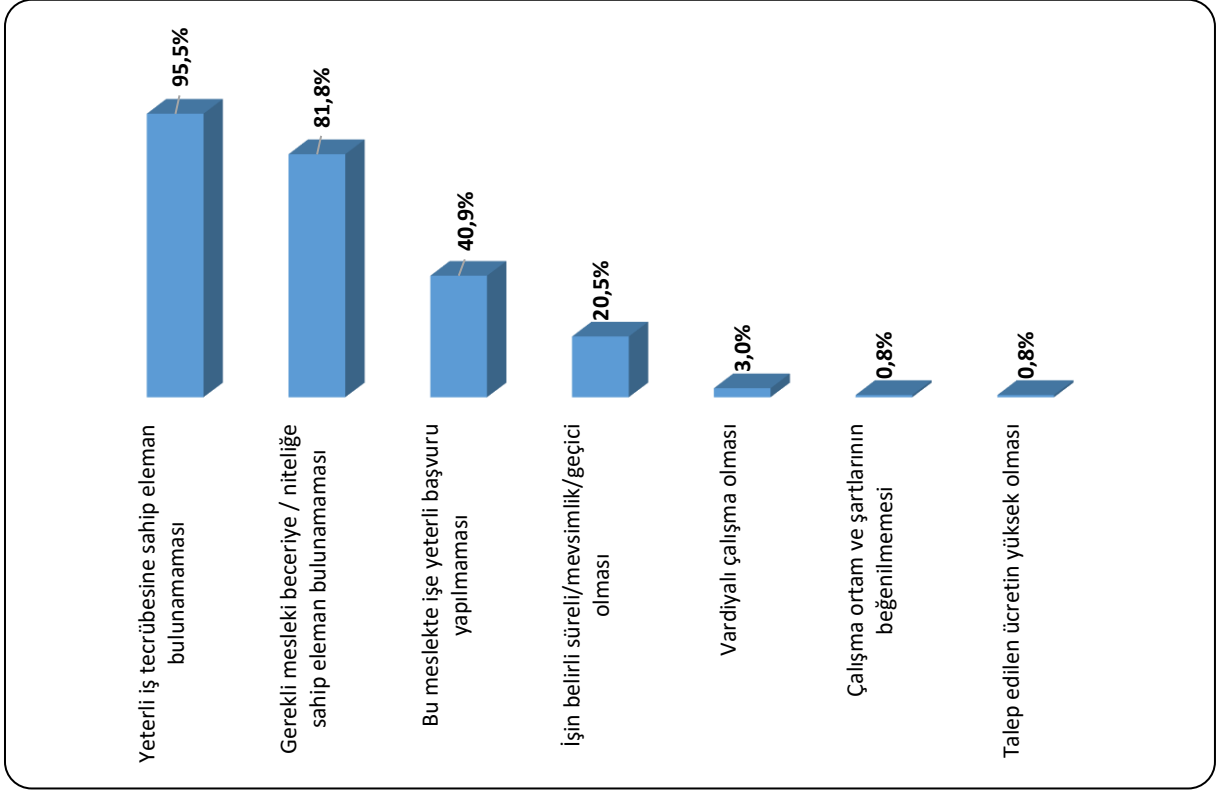
Türkiye genelinde “Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar” meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 29,8 seviyesindedir.

Tablo 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
Beden İşçisi (İnşaat)	20
İş Makineleri Operatörü	12
Ön Muhasebeci	11
Madenci (Genel)	10
Hat Çekici (Elektrik Enerjisi)	10
Aşçı	7
Şoför-Yük Taşıma	5
İş Makineleri Yağcısı	5
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	4
Reyon Görevlisi	4

Hakkari ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 20 kişi ile Beden İşçisi (İnşaat) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 12 kişi ile İş Makineleri Operatörü ve 11 kişi ile Ön Muhasebeci meslekleri gelmektedir. Ön Muhasebeci, İş Makineleri Operatörü, Şoför-Yük Taşıma gibi mesleklerin hem son bir yıl içinde temininde güçlük çekilmesi hemde aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Hakkari ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 10+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlenmektedir.

Bu bölümde Hakkari ilinde 2020 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “31 Ekim 2021 tarihi itibarıyla işletmenizdeki herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 13,5’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hakkari ilinde istihdamın artacağını düşünen işletmelerin oranı 27,2 seviyesindedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 2,2 ve Hakkari ilinde ise yüzde 1,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 22: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	18,2%	0,0%	45,5%	36,4%
İmalat	15,4%	0,0%	30,8%	53,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
İnşaat	21,7%	0,0%	34,8%	43,5%
Toptan ve perakende ticaret	28,9%	4,4%	24,4%	42,2%
Ulaştırma ve depolama	12,5%	0,0%	12,5%	75,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	36,4%	0,0%	18,2%	45,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14,3%	0,0%	14,3%	71,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	42,9%	0,0%	42,9%	14,3%
Eğitim	66,7%	0,0%	0,0%	33,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	20,0%	0,0%	40,0%	40,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	27,2%	1,3%	25,2%	46,4%

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

Tablo 23: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Sektörler	Genelleştirilmiş Net İstihdam Değişimi	Genelleştirilmiş NIDO
Eğitim	32	14,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	12,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	11,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	19	9,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6	8,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7	6,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	20	6,2%
İnşaat	51	5,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14	4,6%
İmalat	6	1,9%
Ulaştırma ve depolama	3	1,3%
Toptan ve perakende ticaret	-1	-0,1%
Genel Toplam	176	4,7%

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde bir yıl sonrası için (31 Ekim 2021) istihdamın yüzde 2,2 artacağı beklenmekte olup Hakkari ilinde ise bu oran yüzde 4,7 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 51 kişilik artış ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 14,7 ile Eğitim sektöründe beklenmektedir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi
Hizmet ve Satış Elemanları	61
Profesyonel Meslek Mensupları	50
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	40
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	19
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9
Yöneticiler	6
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-10
Genel Toplam	176

Hakkari ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu 61 kişilik artış ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur. 31 Ekim 2021 tarihine kadar en fazla istihdam azalışı beklenen meslek grubu ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubudur.

Tablo 25: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
İnşaat İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Garson (Servis Elemanı)	Şoför-Yük Taşıma
Elektrik Teknisyeni	-
Madenci (Genel)	-
Reyon Görevlisi	-
Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı	-
Elektrik Teknikeri	-
Aşçı	-
Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar)	-
Satış Yönetimi / Perakende Satış Ve Mağaza Yönetimi Meslek Elemanı	-

Hakkari ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, İnşaat İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve Elektrik Teknisyeni meslekleridir. Beden İşçisi (İnşaat) mesleği ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslek olarak sıralanmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Hakkari İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2020 yılında Hakkari ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda son bir yıl içinde temininde güçlük çekilen mesleklerde, işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibariyle TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2019 TÜİK verilerine göre TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 25,9 düzeyindedir.

Hakkari ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Hakkari ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işletmelerdeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 87 iken kadınların payı ise yüzde 13 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Kadın istihdamı sektörler arasında farklılık göstermektedir. Hakkari ilinde Kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan

göstergelerle birlikte bu gösterge de Hakkari ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında oldukça düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın artırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Hakkari ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2020 yılında Hakkari ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 141 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 387 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin ve istihdam edilebilirliklerinin arttığı söylenebilir.

Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp özellikle işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İnşaat, Toptan ve perakende ticaret ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleridir.

Hakkari ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 14 işletmede 158 açık iş tespit edilmiştir. Hakkari ilinde Ulaştırma ve depolama sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 158 kişilik açık işin 90 kişilik kısmı, Ulaştırma ve depolama sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer bir sektör ise İnşaat sektörüdür.

Hakkari ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin içinde açık iş bulunan işletme oranı yüzde 9,3 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 12,4 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işletmelerin içinde; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine “Lise Altı Mezuniyet” cevabı veren işletmelerin oranı Hakkari ilinde yüzde 57,0 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, İşverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla “Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması” nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen “işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 13,5’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hakkari ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 27,2 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 2,2 iken Hakkari ilinde yüzde 1,3 olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler ve son yıllarda hızla gelişen teknoloji, ürün ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının yeni taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EKLER

4.1. 2020 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU

2020 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1-Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile ilgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2-Türkiye İş Kurumu Kanununu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.

3-İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapıyor mu?		
1.5. İşyerinizin web sitesi var mı?		
1.6. E-ticaret uygulamanız var mı?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz, Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

2) Yatırımla İlgili Bilgiler

Yatırımın Türünü Belirtiniz.

- İlave yatırım** () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ()

3) İşyerinizde toplam kaç çalışmanız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I-AÇIK İŞLER

4) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet () 5.1. soruya geçiniz.

Hayır () 6. Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	Açık işiniz için cinsiyet tercihinizi belirtiniz?	Açık İşinizde Engelli Çalıştırmak İster misiniz?	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **		
					a)Bilgisayar kullanımı	b)Analitik Düşünebilme	c)İletişim ve ifade yeteneği	a) Akraba - Eş Dost	b) Gazete - İlan, vb.	c) İnternet - Sosyal Medya
		1. Lise altı 2. Çıracılık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	1.	2.	3.	1.	2.	3.

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır.)
 Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1, **EN FAZLA** 3 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM IV – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan değişim ya da dönüşümlerin sektörünüzdeki istihdama yansımaları nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. () İstihdamı azaltacaktır. () İstihdamı Değiştirmez. () Fikrim yok. ()

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

11) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () 12. Soruya geçiniz. Hayır () 13. Soruya geçiniz.

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?

(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- Eleman Temini ()
İşbaşı Eğitim Programları ()
Nakdi Ücret Desteği ()
Mesleki Eğitim Kursu ()
Kısa Çalışma Ödeneği ()
Danışmanlık ve Yönlendirme ()
Teşvikler ()
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme ()
İşbirliği Protokolü (MEGİP) ()
Çalışanların Mesleki Eğitimi ()
(14. Soruya Geçiniz)

13) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ()
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
İŞKUR İnternet sitesi/mobil uygulaması kullanışlı değil. ()
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ()
Diğer(Belirtiniz).....

14) Kısa Çalışma Ödeneğinden faydalandınız mı?

Evet () 15. Soruya geçiniz. Hayır () 17. Soruya geçiniz.

15) COVID-19 sürecinde İŞKUR tüm Türkiye genelinde işverenlere Kısa Çalışma Ödeneği hizmetinde bulunmuştur. Süreç içerisinde İŞKUR'un performansını nasıl değerlendirirsiniz?

Çok başarılı buldum. ()

Başarılı buldum. ()

Kararsızım. ()

Başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

.....

.....

Çok başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

.....

.....

16) Kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) faaliyetlerinizin devamlılığını nasıl etkiledi?

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

KÇÖ sayesinde istihdam korundu. ()

KÇÖ sayesinde firma faaliyetlerine devam etti. ()

KÇÖ sayesinde iş saatleri azaltılarak personelimiz arasında COVID-19 bulaşma riski azaldı. ()

KÇÖ maliyetleri düşürdü. ()

17) COVID-19 sürecinde İş Kanunu'nun Geçici 10 uncu maddesi kapsamında işçilerinizi ücretsiz izne ayırdınız mı?

Evet () 18. Soruya geçiniz. Hayır () 21. Soruya geçiniz.

18) Ücretsiz izne ayrılan işçilere sunulan Nakdi Ücret Desteği uygulamasından faydalandınız mı?

Evet () 19. Soruya geçiniz. Hayır () 21. Soruya geçiniz.

19) Nakdi Ücret Desteğinden yararlanma sürecinde İŞKUR'un performansını nasıl değerlendirirsiniz?

Çok başarılı buldum. ()

Başarılı buldum. ()

Kararsızım. ()

Başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

.....

.....

Çok başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

.....

.....

20) Nakdi Ücret Desteği (NÜD) faaliyetlerinizin devamlılığını nasıl etkiledi? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- NÜD sayesinde istihdam korundu. ()
NÜD sayesinde firma faaliyetlerine devam etti. ()
NÜD sayesinde iş saatleri azaltılarak personelimiz arasında COVID-19 bulaşma riski azaldı. ()
NÜD işçilik maliyetlerimizi düşürdü. ()

21) COVID-19 döneminde işleriniz nasıl etkilendi?

- Çok arttı ()
Arttı ()
Değişmedi ()
Azaldı ()
Çok azaldı ()

22) Esnek çalışma (Dönüşümlü, uzaktan çalışma, kısmi süreli çalışma vs.) verimliliği nasıl etkilemektedir?

- Verimliliği çok azaltmaktadır. ()
Verimliliği azaltmaktadır. ()
Verimliliğe etkisi yoktur. ()
Verimliliği arttırmaktadır ()
Verimliliği çok arttırmaktadır. ()

2020 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.